

AKT I | ACT I

I. PROLOG / PROLOGUE

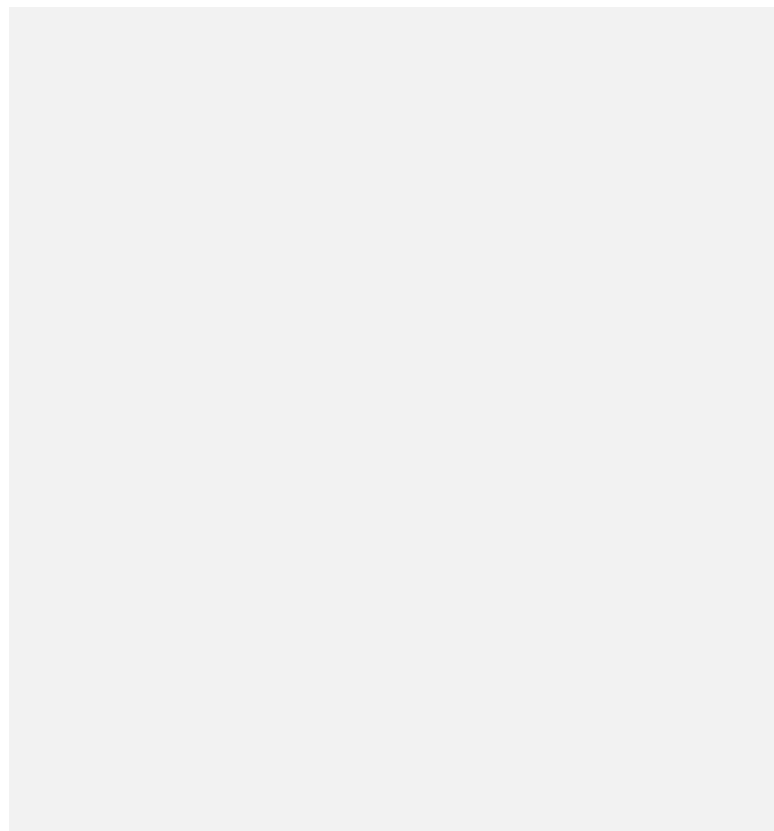
CHÓR / CHORUS	diki...	<i>Obudź się...</i>	<i>Wake up...</i>
NINSHUBUR	Look at me, look and listen to me now, I am a human, a person! A brittle creature modelled in flesh Merchandise labelled “fragile” just one of many, to be used one time After using – trash it! Look, a person, a human. And yet I am an instrument, the heavens play on me. The fingers of the gods make music on me, music I don’t understand. The breath of the gods’ sways me, sways me and plays me like a reed.	<i>Patrzcie na mnie, słuchajcie mnie, jestem człowiekiem, osobą! Kruczym tworem ulepionym z ciała Towarem z napisem „fragile” jednym z wielu, jednorazowym Po użyciu – zniszczyć! Patrzcie, osoba, człowiek. A jednak jestem instrumentem, na którym gra niebo. Boskie palce wygrywają na mnie muzykę, której nie rozumiem. Boski oddech gnie mnie, gnie i gra jak trzcina.</i>	
CHÓR / CHORUS	ahat-ilī (Sister of God), do not go near the fire, you will get burnt!	<i>ahat-ilī (siostry bogów), nie podchodź do ognia, sparzysz się!</i>	
NINSHUBUR	Ever they do call me “Sister”, they speak of me as their friend, their most beloved, but what sort of friendship is this... I shall never know them. For them I would do anything, I trust them, but on them I have no influence. I don’t know where my own will ends, and where their fun and games commence. I don’t know where I reach my end, and where the void begins... All I can do is love!	<i>Oni mówią o mnie „siostry”, nazywają mnie swoją przyjaciółką, umiłowaną, ale co to za przyjaźń... nigdy ich nie pojmę. Zrobiłabym dla nich wszystko, ufam im, ale nie mam na nich żadnego wpływu. Nie wiem, gdzie kończy się moja wola, a zaczyna ich igraszka. Nie wiem, gdzie kończę się ja, a zaczyna pustka... Mogę tylko kochać!</i>	
	Look at me now, look and listen. I am a person, a human.	<i>Patrzcie na mnie, patrzcie i słuchajcie. Jestem osobą, człowiekiem.</i>	

II. ODEJŚCIE INANNY / INANNA'S DEPARTURE

INANNA	iszassī-anni	<i>Ona mnie wola!</i>	<i>She is calling me!</i>
NINSHUBUR	What is she saying, is something wrong?	<i>Co ona mówi, czy coś się stało?</i>	
DUMUZI	She is hearing something, someone calling her...	<i>Coś słyszy, ktoś ją wola...</i>	
NINSHUBUR	Calling?	<i>Wola?</i>	
INANNA	ammīnim imtam ana uznī-ja taszakkanīm rigmam bīszam annītam aj eszme annītam aj īde anna ina libbi sza ummim ina teknīm ninnidir tizšī warhī ina inī-ni nudaggal ana ramānim-ma tābisz nīdi ahatum ana ahatim appam tētenniq ina apsī sza libbi ummī-ni nisūr tēma-ni qē isztēniz niṭmi-ma kiszszatam isztu-ma mimma ul ikašsar-szināti balāṭum ītanallak	<i>Dlaczego mi sączysz w uszy ten jad, zgnile dźwięki? Nie chcę tego słuchać. Nie chcę tego wiedzieć. To prawda, obejmowałyśmy się kiedyś czule w łonie matki, przez dziewięć miesięcy patrzyłyśmy sobie w oczy, znamy się dobrze. Jedna drugiej ssala nos, tańczyłyśmy w morzu matczynego brzucha, nasze mózgi przędły wspólne nici, tkaly z niego świat. Ale nic nas już nie łączy, życie toczy się dalej.</i>	<i>Why are you dripping this poison in my ears, these putrid noises? I don't want to hear it. I don't want to know it. It's true that once we tenderly embraced in our mother's womb, for nine months we gazed each other in the eyes, we know each other well. One sucked the other's nose, we danced in the sea of our mother's belly, our brains spun common threads, and wove the world from them. But nothing joins us anymore, and life moves on.</i>
NINSHUBUR	What is she saying now?	<i>Co ona mówi?</i>	
DUMUZI	She is talking to someone...	<i>Rozmawia z kimś...</i>	
NINSHUBUR	Talking...?	<i>Rozmawia...?</i>	
DUMUZI	Complaining, explaining...	<i>Narzeka... tłumaczy...</i>	
ERESHKIGAL	balāṭum iszid kiszszatim adrum muszum u eklētum anāku bītāt mūtīm erszahungū maruštum u eprum dārum baṭilat simānim	<i>Życie... Ja – mroczny fundament świata, noc i ciemność, domy śmierci, lamenty, ból i kurz. Wieczność, unieważnienie czasu.</i>	<i>Life... I am the gloomy foundation of the world, night and darkness, houses of death, lamentation, pain and dust. Eternity, time made null and void.</i>

	annikīam ina huppi eršetim ahtallal mimma ummum ul itedir-anni mimma abum mēlultam ul isztakan-anni mimma hadūtam ula artaszi mimma sza ṭābtim teleqqī mimma ellim szahnim u maszṭim	Przez dziurę w ziemi wczółgałam się tutaj, nie tuliła mnie żadna matka, nie bawił się ze mną żaden ojciec. Nie dane mi było żadne wesele. Ty wzięłaś lepsze: jasne, ciepłe i suche.	Through a hole in the earth I crawled in here, no mother hugged me, no father played with me. I was not granted a wedding party. You took the better life: bright, warm and dry
NINSHUBUR	Inanna, what's wrong? Nobody's calling you, who are you talking to? There's nothing to be heard! Is there something wrong? Tell us! Please!	Inanno, co ci jest? Nikt cię nie woła, z kim rozmawiasz? Nic nie słychać! Czy coś się stało? Odpowiedz! Proszę!	
INANNA	It is my sister, can't you hear? A pitiful wailing, like matter that's injured, like the earth full of wounds, like scars that will never knit together, like the ailing innards of the earth, as if everything hurts, the air hurts, breathing hurts. I cannot bear it! She's calling me!	To moja siostra, nie słyszycie? Żalodne buczenie, jakby zraniona materia, jakby ziemia pełna ran, jakby blizny, które nie zrastają się nigdy, jakby chore wnętrzości ziemi, jakby wszystko boli, powietrze boli, oddech boli. Nie mogę tego znieść! Woła mnie!	
DUMUZI	Oh, stop it. We are having a festival soon.	Och, przestań! Niedługo w mieście święto.	
NINSHUBUR	...yes, a festival...	...tak, festiwal...	
DUMUZI	I have planted flowers,	Nasadziłem kwiatów,	
NINSHUBUR	...yes, flowers...	...tak, kwiatów...	
DUMUZI	I have made garlands of flowers for you. They're looking forward to it.	przygotowałem dla ciebie girlandy kwiatów. Wszyscy już czekają.	
NINSHUBUR	...yes, yes!	...tak, tak!	
DUMUZI	They are like children, people are looking forward to our gifts, I beg you!	Oni są jak dzieci, ludzie czekają na nasze prezenty, Błagam cię!	

INANNA	<p>zittum iktūn-ma ana kāti eli mādi wardū-ki mādūti u naphar balūtūtim ana kātīm ibaszsi mūtum eli balātim rabi rabi lā baszū eli baszī mīnam ittī-ja bēltum sza nūri anāku szarrat szamszi, bēlet szērēti u szimītān ammīnim tazzassīni annītum isztu erisztim-mā ahatam eriszāti-mā</p>	<p><i>Podział był sprawiedliwy. Dostałaś więcej. Twoich poddanych jest mrowie i każda żyjąca istota kiedyś stanie się twoja. Śmierci jest więcej niż życia. Więcej jest nieistnienia niż istnienia. Czego chcesz ode mnie? jestem Panną od Światła, Królową Słoneczną, Panią Jutrzenki i Zmierzchu. Dlaczego mnie wołasz? Czy to z tęsknoty? Czy tęsknisz za siostrą?</i></p>	<p><i>The division was fair. You were given more. Your subjects are legion and every living creature will one day be yours. There is more death than life. There is more non-existence than existence. What do you want from me? I am the Maiden of Light, Queen of the Sun, Mistress of Dawn and Dusk. Why are you calling me? Is it out of longing? Do you long for your sister?</i></p>
ERESHKIGAL	<p>kīma adrāku-ma maršāku attī ellēti u hadāti kīma mūtīm anāku balātum attī</p> <p>kīma lā walittim anāku walittum attī kilattān miszil napharim-ma balukki anāku ul abaszsi ana gamartim naphar lē'ūti ilum rēszūtū eli kal sziprī abbē-ni nīnu</p>	<p><i>Tylko dlatego, że ja jestem mroczna i ponura, ty możesz być jasna i radosna. Tylko dlatego, że ja jestem śmiercią, ty możesz być życiem. Tylko dlatego, że jestem jałowa, ty jesteś żyzna. Każda z nas jest połową tej samej całości i nie może istnieć bez drugiej. Razem jesteśmy całkowitą doskonałością. Największym bogiem, większym niż wszystkie biura naszych ojców.</i></p>	<p><i>Only because I am dismal and gloomy, can you be bright and joyful. Only because I am death, can you be life. Only because I am barren are you fertile. Each of us is one half of the same whole and cannot exist without the other. Together we are total perfection. The greatest of the gods, greater than all our fathers' offices.</i></p>
NINSHUBUR	<p>Inanna, it's just a dream... synapses tangling. Echoes of nervous impulses. An illusion. I'd give you a pill to take, but medicines don't work on the gods...</p>	<p><i>Inanno, to zwykły sen... splątanie synaps. Echa impulsów nerwowych. Iluzja. Dałabym ci tabletkę, ale na bogów nie działają leki...</i></p>	
INANNA	<p>Oh, how idle your human ears are! Can't you hear it? It's my sister. The silence of hell has found its voice. I cannot bear it! It's roaring in my head, making my hair stand on end! She is calling me. I'm leaving! If I'm not back in three days' time, go to my fathers and fetch help.</p>	<p><i>Jakże leniwe są twoje ludzkie uszy! Nie słyszysz? To moja siostra. Rozpaczliwie milczenie piekiel znalazło swój głos. Nie mogę tego znieść! Szumi mi w głowie, włosy stają dęba! Ona mnie woła. Wychodzę! Jeżeli nie wrócę za trzy dni, idź do moich ojców i sprowadź pomoc.</i></p>	

III. PRZEBRANIE DUMUZIEGO / DUMUZI'S DISGUISE

NINSHUBUR

What is wrong with her?
What has come over her?
I have bad forebodings,
I am afraid for her,
and I'm trembling.

*Co jej się stało?
Co ją znów opętało?
Mam złe przeczucia,
boję się o nią
i cała drzę.*

DUMUZI

She is always just like this,
does what she wants, acts as she wants,
shows no care for others...

*Ona zawsze taka jest,
robi, co chce, rządzi się, jak chce,
nie liczy się z innymi...*

NINSHUBUR

Oh, no, she does care...

Och, nie, liczy się...

DUMUZI	...but how can I reproach her for it? I trust her to know what she's doing. And I love her.	<i>... ale jakże mam ją za to ganić? Ufam, że wie, co robi. Kocham ją.</i>
NINSHUBUR	I too love her more than anything. For she is everything.	<i>I ja ją kocham nad wszystko. Bo ona jest wszystkim.</i>
DUMUZI	But It's so hard to live with her, hard to understand her. Who knows what thought will enter her mind. And what impulse she'll act on. So it is with Inanna...	<i>Ale trudno z nią żyć, trudno ją pojąć. Nigdy nie wiadomo, co przyjdzie jej do głowy. I co pchnie do działania. Tak to jest z Inanną...</i>
NINSHUBUR	...yes...	<i>...tak...</i>
DUMUZI	But the ocean is the ocean, I guess, whether there's storm, or calmness. And the earth is the same earth, during harvest and temblor.	<i>Cóż, ocean jest oceanem w czasie morskiej ciszy i w czasie największej burzy. Ziemia jest ziemią, gdy karmi życie i podczas największego kataklizmu.</i>
NINSHUBUR	...yes, yes...	<i>...tak, tak...</i>
DUMUZI	She may be my wife, but she does as she wishes. We may be divine, but sometimes she acts like a strumpet!	<i>Niby moja żona, a robi, co zechce. Niby jesteśmy bogami, a ona czasem zachowuje się jak dziewczka!</i>
NINSHUBUR	...no! She's just...	<i>...nie! Ona tylko...</i>
DUMUZI	And I have so much work to do, so many flowers to make ready. And my gardens, they are expecting me. I must bedeck the gates, and hang out the lanterns.	<i>A ja mam tyle pracy, tyle kwiatów do przygotowania na święto. I moje ogrody, one czekają na mnie. Muszę umaić bramy, rozwiesić lampiony.</i>
NINSHUBUR	...she means well...	<i>... ona chce dobrze...</i>
DUMUZI	Her behaviour will bring trouble down on us,	<i>Jej zachowanie ściągnie na nas kłopoty,</i>

SIOSTRA BOGÓW | SISTER OF GODS | ahat-ilī

NINSHUBUR	She will be careful...	<i>Będzie ostrożna...</i>
DUMUZI	I'll be late with the flowers...	<i>Nie zdążę z kwiatami...</i>
NINSHUBUR	She knows what she's doing...	<i>Wie, co robi...</i>
DUMUZI	If only I could hide away, turn into someone else, go back to my flowers and get my work done! I had a frightful dream, Ninshubur. I dreamed about waves that were gathering, the reeds on the shore were rustling in the wind, a dry lament without words. Water came pouring through my house and flooded my flowers. My mug was lost, and my rake, all that is mine was flooded. Acid rain was falling on the forests, the earth was full of decay... All this happened because of me, but I couldn't prevent it at all. I was small and puny, as defenceless as the reed-grass.	<i>Gdybym tak mógł się ukryć, stać się kimś innym, wrócić do swych kwiatów i robić swoje! Miałem straszny sen, Ninshubur. Śniły mi się fale, które zbierały trzciny na brzegu szelaściły od wiatru, suchy lament bez słów. Woda rozlała się po moim domu, zalała kwiaty. Zniknął mój kubek, moje grabie, wszystko co moje zostało zalane. Widziałem kwaśny deszcz spadający na lasy i zgniliznę w ziemi... To wszystko działo się przeze mnie, ale nie mogłem niczemu zapobiec. Byłem mały i drobny, byłem bezbronny jak trzcina.</i>
NINSHUBUR	Nobody knows where bad dreams come from... Do not think about it.	<i>Nikt nie wie, skąd biorą się złe sny... Nie myśl o tym.</i>
DUMUZI	Hide me, o wise Ninshubur, my human friend. Conceal me beneath a rock, or in a hollow tree, somewhere in the human world.	<i>Ukryj mnie, mądra Ninshubur, moja ludzka przyjaciółko. Schowaj mnie pod kamień, w dziupli drzewa, gdzieś w ludzkim świecie.</i>
CHÓR / CHORUS	ahat-ilī, do not go near the fire, you'll get burnt!	<i>ahat-ilī, nie podchodź do ognia, sparzysz się!</i>
NINSHUBUR	I think I can help you... yes, I can help you! Look, here's the very best disguise, I'll hide you in it, my brother,	<i>Chyba mogę ci pomóc... tak, mogę ci pomóc! Oto najlepsze przebranie, ukryję cię, mój bracie,</i>

	I shall transform you, no one will know it is you. You will go back to your flowers, to beautiful music, to the feast...	<i>zmienię cię, nikt cię nie pozna. Wrócisz do kwiatów, do pięknej muzyki, do święta...</i>
DUMUZI	But... a woman?	<i>Ale... kobieta?</i>
NINSHUBUR	Yes! That's how we want to see you, Lord of the Gardens.	<i>Tak! Takiego cię wszyscy chcemy, Panie Ogrodów.</i>
DUMUZI	But a woman?	<i>Ale kobieta?</i>
NINSHUBUR	Yes, trust me! With your delicate hands, and sense of colour...	<i>Tak, zaufaj mi! Pragniemy twoich delikatnych dłoni, twojego zmysłu kolorów...</i>
DUMUZI	But a woman...	<i>Ale kobieta...</i>
NINSHUBUR	I know the meaning of your dream. The waves mean that there's danger. The reed is me in mourning. The trees that come too close are demons on their way here. The flooded floor stands for underground rivers flooding the world. The ruined plants mean that nothing shall be saved, nothing shall keep its present shape.	<i>Wiem, co znaczy twój sen. Fale – to niebezpieczeństwo. Trzcina – to ja w żałobie. Drzewa, które podchodzą zbyt blisko – to demony, które tu idą. Zalana podłoga – to nurt podziemny rzek, który zalewa świat. Zniszczone rośliny – nic się nie uratuje, nic nie zachowa swojego kształtu.</i>

IV. SPOTKANIE SIÓSTR / SISTERS' MEETING

INANNA	pitī anākū-ma	<i>Jestem, otwieraj!</i>	<i>I am here, open up!</i>
ERESHKIGAL	szumma uszerreb-akkim tamât attī tīdī-mā	<i>Czy wiesz, że jeśli wpuszczę cię dalej, umrzesz?</i>	<i>Do you know that if I let you come in further, you will die?</i>
INANNA	lā ile'e szūt kīma anāku ul imuttū	<i>To niemożliwe, tacy jak ja nie umierają.</i>	<i>That's impossible – those such as I do not die.</i>
ERESHKIGAL	tamât-ma ana ahī-ja tebberī u gāmīrūtam nillak rīqūt gimrim u gimir rīqūtim	<i>Umrzesz, przejdiesz na moją stronę. Wtedy będziemy pełnią. Pustą pełnią i pełną pustką.</i>	<i>You shall die, you shall cross over to my side. Then we shall be a whole. An empty fullness and a full emptiness.</i>
INANNA	mīnum mūtum ul apallah-szu szū mukinnūt balāṭī-ja balāṭum-ma anāku	<i>Co to jest śmierć? Nie boję się jej. Jest tylko dowodem na to, że żyję. Ja jestem samym życiem!</i>	<i>So what is death? I'm not afraid of it. It is merely proof that I'm alive. I am life itself!</i>
ERESHKIGAL	mimma szumszu sza kāti ina mahar bābim tezzibī tezzibī-ma mimma-ki annikīam lā kabīt mimma szumszu tanaddinī szumma terrubam mimma szumszu ina muhhim bābim tezzibī	<i>Musisz zostawić przed bramą wszystko, co masz. Musisz zostawić wszystko, co twoje. Tutaj nie będzie już ważne. Musisz oddać wszystko. Jeżeli chcesz tu wejść, musisz zostawić wszystko przed bramą.</i>	<i>You must leave at the gate everything you have. You must leave everything that's yours. Here it will have no value any more. You must give up everything. If you wish to come in here, you must leave everything at the gate.</i>
JUDGES / SĘDZIOWIE	Achtotipan teocuitlatl tlamantli, nochi in tlen neci cuacuatzin <u>Tlapalli</u> , ahuyaliztli, tlamaniliztli Mahmatoquiliztli, totoncayotl tlapitzoliztli Nochi in tlen motoca pahpaquiliztli Nochi in huelicaliztli, tlamahuizolli, tlachializtli Tlapipiquiliztli, elcihcihuiliztli Yancuic tlanehnemiliztli, nepanohtoc tlahtolli Nochi in tlen motoca cuatzin tlahtolli Tlacuicaliztli, ahuyac tlahtolli, ipaquiliz in toyolotzin, yectli tlahtolli tenonotzaliztli, tlapohualiztli, tlailnamiquiliztli Non amo monequi nican.	<i>Najpierw błyskotki, cała to tak zwane piękno. Kolory, zapachy, faktury lubieżne dotyki i pocałunki. Cała tak zwana przyjemność, wszystkie te smaki, zachwyty, spojrzenia, niuanse, westchnienia, zabawne myśli, słowne gierki, cała ta tak zwana poezja, pieśni i wiersze, radość serca, elokwentna mowa, historie, opowieści, pamięć. Nic tu nie będzie potrzebne.</i>	<i>First the trinkets, all that so-called beauty. The colours, odours, textures, lecherous touches and kisses. All the so-called pleasure, all the flavours, raptures and glances, the nuances, the sighs, the comical thoughts, the play on words, songs and verses, heartfelt joy, eloquent speech, stories, tales, memory. Nothing will be needed here.</i>
INANNA	szumma ina kussī-ki attaszab awīlutum mūtam lūmaszszir	<i>Gdybym to ja usiadła na twoim tronie, uwolniłabym ludzi od śmierci.</i>	<i>If it were I who sat on your throne I would free humans from death.</i>

ERESHKIGAL	ina muhhi mūtim kala bani naphar paraš kiszszāti	<i>Wszystko jest zbudowane na śmierci, cały porządek świata.</i>	<i>Everything is built upon death, the entire order of the world.</i>
INANNA	ina qibīt mahritim lūszabtil-szu ina paraš szarrūti lā kittim lūszkun-szu ana rēsz anzillim lūsztur-szu mūtum lā kīnu ibaszszī	<i>Zniosłabym ją pierwszym dekretem, zakazałabym jej w konstytucji, wpisałabym na listę niebezpiecznych używek. Śmierć byłaby nielegalna.</i>	<i>I would remove it with my first decree, I would forbid it by constitution, I'd add it to the list of dangerous substances. Death would become illegal.</i>
ERESHKIGAL	ina muhhi mūtim kala bani mudē simanim ana rūqim uszaṭṭal puluhtum ana pīhatim szuzuzzu hattum sza mūtim laban appim ilammad palhum hasīs ramanī-szu inaddin	<i>Wszystko jest zbudowane na śmierci. Poczucie czasu – czyni przewidującym, strach – każe być odpowiedzialnym, groza śmierci – uczy pokory, lęk – daje samoświadomość.</i>	<i>Everything is built upon death. A sense of time makes a person prudent, terror bids him be responsible, the threat of death teaches humility fear brings self-awareness.</i>
INANNA	balāṭum u mūtum ina qātī-ja ana annītim alkam	<i>Życie i śmierć, w moich rękach... Po to tu przyszedłam!</i>	<i>Life and death, in my hands... This is what I came for!</i>
ERESHKIGAL	waszbāti-ma huḏī isztu aszrī-szu napiszta-ki ul taballuṭ	<i>Posiedź tam sobie. Naciesz się. I tak nie wyjdiesz stąd żywa.</i>	<i>Just you sit there. Enjoy yourself. You'll never get out of here alive.</i>
JUDGES / SĘDZIOWIE	īTlahtlacoloh! In yeh tlahtlacoloh, ītiqiuhtoah ma quimictican! Nochi in tl en quipia, nochi in tlen oquitlan Nochi in tlen, momoztlatica iaxca Cehcen cahuiltzitzin, nochi in non mitzlahtlacoltia, Inana Huan in teh, mopan motlahtlacol !Nochi monemiliz quitlahtlani in miqiztli!	<i>Winna! Ona jest winna. Skazujemy ją na śmierć! Wszystko co ma, co osiągnęła, kim jest, każdy jej dzień, każda minuta – są przeciwko tobie, Inanno. I ty sama jesteś dowodem winy. Cale twoje istnienie zasługuje na śmierć!</i>	<i>Guilty! She is guilty. We'll sentence her to death! All that she has, all she has achieved, who she is, her every day, every minute – are against you, Inanna. And you yourself are proof of guilt. Your entire existence warrants death!</i>
ERESHKIGAL	warkatam paris szārū lillikū	<i>Procedura skończona. Można wietrzyć sale.</i>	<i>The proceedings are over. The halls can be aired.</i>

AKT II | ACT II

V. NINSHUBUR W NIEBIOSACH | NINSHUBUR IN HEAVENS

NINSHUBUR	<p>Human time cannot be extended, and the days are numbered. Higher and higher I go. Everything here tastes of metal and of rust. What can I, a person, a tiny human being, possibly do for a goddess? How am I to restore the balance of the gods? And to bring them succour? Who will do as I ask? What is a human to do when a god is going to die? Are we to cope on our own hereafter? Who's going to care for the cities now, bring children into the world, fight against our enemies, celebrate, support the weak and delineate the streets?</p>	<p><i>Ludzki czas nie daje się naciągać, a dni są policzone. Idę coraz wyżej i wyżej. Wszystko ma tutaj smak żelaza i rdzy. Co ja, człowiek, mała ludzka istota, mogę zrobić dla bogini? Jak mam przywrócić boską równowagę? Jak mam sprowadzić pomoc? Kto mnie posłucha? Co ma zrobić człowiek, gdy umrze bóg? Czy mamy odtąd radzić sobie sami? Kto będzie doglądać teraz miast, przyjmować dzieci na świat, walczyć z wrogami, świętować, wspierać słabych, wytyczać ulice?</i></p>	
CHÓR / CHORUS	<p>Up, up! The higher you go the ruddier the faces, the more light and air there are, the more gardens, for wealthy and mighty are the fathers of Inanna!</p>	<p><i>W górę, w górę! Im wyżej, tym bardziej rumiani są ludzie, tym więcej światła i powietrza, tym więcej ogrodów, bo bogaci i potężni są ojcowie Inanny!</i></p>	
OJCOWIE / FATHERS	<p>1: Sic! / 2: Vai! / 3: Tak!</p>	<p><i>Tak!</i></p>	<p><i>Yes!</i></p>
NINSHUBUR	<p>Father...</p>	<p><i>Ojcze...</i></p>	
OJCOWIE/ FATHERS	<p>1: Bene factus est nobis! 2: Euergós esti hēmín! 3: Siej ohódien nam byst'!</p>	<p><i>Udało się nam!</i></p>	<p><i>It is our success!</i></p>
NINSHUBUR	<p>Rescue her, our Father.</p>	<p><i>Ratuj ją, Ojcze nasz.</i></p>	

	<p>Rashly she descended to her sister's realm and came not back. We shall perish without her, rescue her.</p>	<p><i>Zeszła nieopatrznie do swojej siostry i nie wróciła. Zginjemy bez niej, ratuj ją.</i></p>
<p>OJCIEC 1 / FATHER 1</p>	<p>I'm tired of the word "rashly". You must mind your words. On that life depends. Rational action is equal to linguistic order. You must decline life consistently by cases, observe the grammatical endings. And if you are unsure, you must check in dictionaries, that are written by wise men. She, Inanna, is troublesome, like a filthy word. I cannot help her!</p>	<p><i>Dość mam słowa „nieopatrznie”. Trzeba uważać na słowa. Na tym polega życie. Rozumne działanie równa się porządek języka. Trzeba konsekwentnie odmieniać życie przez przypadki, pilnować końcówek. A jak się nie jest pewnym, sprawdzić w słownikach, pisali je mędrcy. Ona, Inanna, jest kłopotliwa jak brzydkie słowo. Nie mogę jej pomóc!</i></p>
<p>OJCIEC 2 FATHER 2 /</p>	<p>Every living creature must die. And please mind the logic. “Every” – meaning an unconditional qualifier. “Living creature” – meaning sentient, independent being. “Must” – this is the eternal law. “Die” – to undergo universal collapse, for ever! Lead her away!</p>	<p><i>Każda żywa istota musi umrzeć. Trzeba być logicznym, „Każdy” – znaczy kwantyfikator ogólny. „Żywa” – znaczy czująca, niezależna istota. „Must” – to odwieczne prawo. „Umrzeć” – to ulec powszechnemu rozpadowi, na zawsze! Wyprowadzić!</i></p>
<p>OJCIEC 3 / FATHER 3</p>	<p>My dear woman, just look at all this. We have built a beautiful structure that develops on its own. Here you have plankton, and here is man. Here hierarchical order prevails. One thing eats another, everyone competes for everything. The better and faster win. The one who stands and stares is lost. It's brilliant! The stupid fall out of the game. That is why, my dear,</p>	<p><i>Moja droga, spójrz tylko. Zbudowaliśmy przepiękną konstrukcję, która rozwija się sama. Tu masz plankton, a tu jest człowiek. Panuje tu hierarchiczny porządek. Jeden zjada drugiego, wszyscy rywalizują o wszystko. Wygrywają lepsi i szybsi. Kto się zagapi – przepada. Czy to nie genialne?! Kto ma głupie pomysły – wypada z gry. Dlatego, moja droga,</i></p>

	I can't place Inanna above the law. At the very most I can scan her into paradise.	<i>nie mogę Inanny stawiać ponad prawem. Mogę ją co najwyżej zeskanować do raj.</i>
OJCOWIE/ FATHERS	1: Cannot help her... 2: Lead her away! 3: Paradise!	<i>1: Nie mogę jej pomóc... 2: Wyprowadzić! 3: Do raj!</i>
NINSHUBUR	I beg you to save her! You have made a cruel world, full of pain and suffering. And you have told us to turn the other cheek. You are a petty tyrant, an auditor and accountant, a heartless governor, the self-important chairman of this company. Almighty and yet so incompetent... You have arranged things badly!	<i>Błagam. Ratuj! Zrobiłeś świat okrutny, pełen bólu i cierpienia. A nam kazales nadstawiać drugi policzek. Jesteś małym tyranem, księgowym i buchalterem, nieczułym zarządca, zarozumiałym prezesem tej firmy. Wszchemocny, a nic nie potrafisz... Źle to ułożyłeś!</i>
OJCIEC 3 / FATHER 3	My dear woman, Life comes from the dirt. All in all it's nothing great,	<i>Moja droga, życie bierze się z brudu. To w sumie nic wielkiego, to życie.</i>
OJCIEC 2 FATHER 2 /	One of our many businesses. Wherever there's decay, there is life.	<i>Jeden z wielu naszych biznesów. Tam gdzie gnicie – tam życie.</i>
OJCIEC 1 / FATHER 1	I am a craftsman, a smith and a potter.	<i>Jestem rzemieślnikiem, kowalem i garncarzem.</i>
OJCIEC 2 FATHER 2 /	I am an accountant and bookkeeper.	<i>Jestem księgowym i buchalterem.</i>
OJCIEC 3 / FATHER 3	I am a slave-driver and butcher.	<i>Jestem poganiaczem i rzeźnikiem.</i>
FATHERS / OJCOWIE	I made it – full stop! According to the rules. Well, perhaps it came out slack, but life is possible... And you, who are you, woman? Do you know what you're demanding? How dare you ask us	<i>Zrobiłem i już! Według przepisu. No cóż, może wyszedł z zakalcem, ale przecież da się żyć... A ty, kim jesteś, kobieto? I czy wiesz, czego żądasz? Jak śmiesz prosić nas</i>

	to break the strictest law? Nobody can go in there and then come back alive.	<i>o złamanie najsroższego prawa? Nikt żywy nie może tam wejść i wrócić żywy!</i>	
NINSHUBUR	Oh, not a single seed shall germinate, all forms of transport shall stop and factories shall shudder, the cables shall wither, the pens shall run dry, the lifts shall move neither up nor down. the spindles shall rust in the taps, no instrument shall give out sound. You shall add up empty columns, you shall sum up zeros!	<i>Och, nie wszędzie ani jedno nasiono, stanie transport i zatrząsną się fabryki, uschną kable, wypiszą się długopisy, windy nie pojadą ani w górę, ani w dół, zardzewieją kurki w kranie, instrumenty nie wydadzą dźwięku. Będziecie podliczać puste kolumny, podliczać zera!</i>	
OJCIEC 1 / FATHER 1	Insānam cave mulierem, quae contrā deis pugnat. Recte agit fortassē? Aut patietur nostra forsan terra crīmine huius Inannae?	<i>Strzeż się szalonej kobiety, która rzuca wyzwanie bogom. Może ona ma rację? Może nasz świat ucierni przez wybryk tej Inanny?</i>	<i>Beware the insane woman who casts a challenge to the gods. Maybe she is right? Maybe our world will suffer for this Inanna's caprice?</i>
OJCIEC 3 / FATHER 3	Mý że ćto wozmózem sotworíti? Támo włast' nasza nie prostirászesia w priespódniaja.	<i>Ale co my możemy zrobić? Tam, do Podziemi nasza władza nie sięga.</i>	<i>But what can we do? Our power does not extend down there, to the Underworld.</i>
OJCIEC 2 FATHER 2 /	Tēs Tártaru hē despoína ekeí autē tyranneúei. Uh hoíos tesmen háptesthai tēs arhés tēs autés.	<i>Pani Podziemi rządzi tam niepodzielnie. Na jej rządy nie mamy wpływu...</i>	<i>There the Lady of the Underworld rules supreme. We have no influence on her powers...</i>
OJCIEC 3 / FATHER 3	...a wo jéze żyti páki darowáti jeściè nie wiédućcie jeśmý	<i>... a do życia przywracać jeszcze nie umiemy</i>	<i>... and we are not yet able to bring anyone back to life.</i>
OJCIEC 2 FATHER 2 /	Kaíper pollá peirōntes.	<i>...choć pracujemy nad tym.</i>	<i>...although we are working on it.</i>
OJCIEC 1 / FATHER 1	Necesse sit tamen, ut ipsa illa Tartarea domina cedat Inannam absoluturam. Quī ad-mōnēre eam possumus, quī exorare?	<i>Sama Pani Podziemia musiałaby się zgodzić, by zwolnić Inannę. Ale jak na nią wpłynąć? Jak ją przekonać?</i>	<i>The Lady of the Underworld herself would have to agree to release Inanna. But how are we to influence her, persuade her?</i>

SIOSTRA BOGÓW | SISTER OF GODS | ahat-ilī

NINSHUBUR	Not a single seed shall germinate, all forms of transport shall stop and factories shall shudder! The cables shall wither, the pens shall run dry.	<i>Nie wszędzie ani jedno nasiono, stanie transport i zatrząsną się fabryki! Uschną kable, wypiszą się długopisy!</i>	
OJCIEC 2 FATHER 2 /	Hē manía tōn anthrōpōn foberá hēmín. Tē manīē hoi anthrōpoi gignontai...	<i>Ludzki szal nas przeraża. W szale ludzie staja się ...</i>	<i>Human madness terrifies us. In madness humans become ...</i>
OJCIEC 1 / FATHER 1	Dīvi videntur...	<i>Jakby boscy...</i>	<i>Like gods...</i>
OJCIEC 2 FATHER 2 /	Fylattōmen tās manías tōn anthrōpōn...	<i>Strzeżmy się ludzkiego szalu...</i>	<i>Let us beware of human madness ...</i>
OJCIEC 3 / FATHER 3	Káko boliézn̄ priespódnich hospoz̄y utolíti? Káko mir skriezészciusciej dusz̄y jejà darowàti? Da naćniém trudítsia... Sijè dołżnò býti niećto, jéże ot piérwyja ciertȳ wriémienie jej wozliubíti	<i>Jak ukoić ból Pani Podziemi? Jak przynieść spokój jej warczącej duszy? Weźmy się do roboty... To musi być coś, co ona pokocha od pierwszej sekundy.</i>	<i>How are we to soothe the Lady of the Underworld's pain? How can we bring peace to her snarling soul? Let's get to work... It has to be something that she will love at first sight.</i>
OJCIEC 1 / FATHER 1	Quod eam delectabit Quod illa furtim cupit Quod desiderat Quod illa aliis invidet Quod numquam potuit habere prorsum Deceat ut ipse sit illae aequus Sed etiam habeat naturam patiendi	<i>Coś, co ją zadziwi. Coś, o czym ona skrycie marzy. Czego pożąda. Czego zazdrości innym. Czego nigdy mieć do końca nie mogła. To musi być ktoś jej równy, lecz zdolny jej się poddać</i>	<i>Something that will amaze her. Something she secretly dreams of. Something she desires. Something she envies others. Something she could never entirely have. It must be someone who's her equal but able to submit to her</i>
OJCIEC 3 / FATHER 3	Niéкто miáhkij i júnyj...	<i>Ktoś czuły i delikatny...</i>	<i>Someone tender and fragile...</i>
OJCIEC 2 FATHER 2 /	Afanés t(e) euōdes t(e)	<i>...tajemniczy, ładnie pachnący...</i>	<i>...mysterious, fragrant...</i>
OJCOWIE / FATHERS	1: Veni! 2: Érhū (entháde)! 3: Prichodi!	<i>Przybywaj!</i>	<i>Come on!</i>

SIOSTRA BOGÓW | SISTER OF GODS | ahat-ilī

OJCIEC 1 / FATHER 1	O! Phantasma optima, sed etiam mollis!	<i>Ot, zjawa idealna, lecz jakaż niepozorna!</i>	<i>Here's an apparition that's perfect, but so modest!</i>
OJCIEC 3 / FATHER 3	Jedà wozmóžno búdiet takowù hospožù wielíkujù ispriestíti im?	<i>Czy da się nabrać na niego taka wielka pani?</i>	<i>Can that great lady possibly be duped by him?</i>
OJCIEC 2 / FATHER 2 /	Theásth(e) autón. Entós éhei dē ti anthrōpeion. Hedýs émoige. Éoiké tini...	<i>Spójrzcie na niego, ma w sobie coś z człowieka. Mnie się podoba. Przypomina mi kogoś...</i>	<i>Look at him, he has something human about him. I like him. He reminds me of someone...</i>
OJCOWIE / FATHERS	1: Bene factus est nobis! 2: Euergós esti hēmín! 3: Siej ohódien nam byst'!	<i>Udało się nam!</i>	<i>It is our success!</i>

VI. DUMUZI W PODZIEMIACH / DUMUZI IN UNDERWORLD

ERESHKIGAL	umahhaṣ-anni umahhaṣ	<i>Boli mnie, boli.</i>	<i>It hurts, it hurts.</i>
SĘDZIEWIE / JUDGES	Axan amo ticnenemilizqueh cox tlahtlacolyoh Ticpephenazqueh occe tonalli inic mochihuaz in non tequitl Ma hualcalaquicah in miquetzitzin ocepa ihtec in iminnacayo tlen ompa huetztoqueh ipan imintlapechmeh tepahtilcalco Itzintlan in tepozmimilolli, ma quicotonican in mecatl tlen quinililpia Moztla tamechhuicazqueh Axan tozohuatintli chocaticah In aquin mitzitta huan mitzcuepa tetl-choca, In aquin tzahtzi huan in tlalli ceucmiqui In aquin quihuica cuaxicalcozcatl. Choca ¿Aquín quiyollalia? ¿Aquín quicehuiz in itlaocoyaliztli in zohuatintli aquin chanti Mictlan? ¿Aquín ipan tlayohtoc tlalticpac quipalehuiz? ¿Aquín ipan tlaoltlalticpac quihuetzquiliz? ¿Aquín ipan teococotlalticpac quipahpaquitiz? ¿Aquín quicochitiz campā amaca cochi? Axan amo ticnenemilizqueh cox tlahtlacolyoh	<i>Dzisiaj nie będzie sądenia, wyznamy inne terminy rozprawy. Niech zmarli wrócą do swych słabych ciał na szpitalnych łózkach, pod koła pojazdów, niech się zerwą ze sznura. Jutro was weźmiemy. Dziś nasza pani płacze. Ta, której wzrok zamienia w kamień – płacze, ta, której krzyk ścina ziemię mrozem, ta z naszymi z czaszek. Ona płacze. Kto ja ukoi? Kto ukoi smutek Pani Podziemi. Kto w świecie bez światła da jej promyk nadziei? Kto w świecie bez radości da jej uśmiech? Kto w świecie bólu da jej przyjemność? Kto w bezsennym świecie da jej kolorowe sny? Dzisiaj nie będzie sądenia.</i>	<i>Today there will be no trials, we shall set other dates for them. Let the dead return to their feeble bodies on hospital beds, beneath the wheels of cars, let them break free from the rope. Tomorrow we shall take you. Today our mistress is weeping. She whose gaze can petrify is weeping, she whose shout freezes the earth solid, she who wears a necklace made of skulls. She is weeping. Who will soothe her? Who will ease the Lady of the Underworld's grief? Who, in a world without light, will give her a ray of hope? Who, in a world without joy, will give her a smile? Who, in a world of pain, will give her pleasure? Who, in a world without sleep, will give her colourful dreams? Today there will be no trials.</i>
DUMUZI	tābat balātīm bēlet szērtim anaddin-ki tēmēt-ki mītūti edekki libba-ki amaszszad tābik dāmim amahhaṣ hiṭṭa-ki apaṭṭar-ma libba-ki uhaddi	<i>Dam ci, Mroczna Pani, przyjemności życia. Obudzę twoje zmarłe zmysły. Rozmasuję ci serce, zatrzymam jego krwawienie. Rozgrzeszę cię i pocieszę.</i>	<i>Sinister Lady, I shall give you the pleasure of life. I shall arouse your deceased senses. I shall massage your heart, I shall stop it from bleeding. I shall absolve and comfort you.</i>
ERESHKIGAL	balātām aj ērisz ahatī lū adūk szī ina mūtīm ina idī-ja lā illak	<i>Nie chcę życia! Zabiłam własną siostrę, lecz ona nie chce mi towarzyszyć w śmierci.</i>	<i>I do not want life! I have killed my own sister, but she does not wish to keep me company in death.</i>

	kīma szikin napisztim kīma umāmim imūt annītam īrisz ammake mūtam ana dāriātim isztum dār lā hasisat-ma anumma kajjānamma maršāku umahhaš umahhaš-anni	Umarła jak człowiek, jak zwykle zwierzę. Wolala to niż wieczność śmierci. Zawsze była głupia. A teraz wszystko mnie boli. Boli, boli mnie.	She died like a human, like a common beast. She preferred that to the eternity of death. She was always stupid. But now everything hurts me. It hurts, it hurts.
DUMUZI	umahhaš-ki mādisz umahhaš sihil-ki īde-ma itti-ki maršāku adannum szumrušāti alāk umī lānum ēdēnū szinnū sza imqutū ul irabbiū szārtum pešūm ul išallim šērum kepūm ul iszszir milkum ul ibaszzi	Boli cię, bardzo cię boli... Wiem, jak cierpisz i cierpię z tobą. To czas cię boli, to przemijanie, to jednorazowość ciała. Zęby, które wypadły – już nie odrosną. Siwe włosy nie zaczernią się już. Zgarbione plecy nie wyprostują się. Nie ma na to rady	It hurts, it hurts you very much... I know how much you're suffering, I am suffering with you. It's time that hurts you, it's transience, it's the one-off nature of the body. Teeth that have fallen out will not grow back again White hair will never go black again. A stooping back will never be straight again. There's no helping it.
ERESHKIGAL	mīnum tēmum szanūm mannum ana jāszim iddin-szu libbī iszappil-ma ana zunnim sza dimātīm īwi lā īdū ilū annītam mannum attā	Co za dziwne uczucie. Kto mi je zadal? Serce mi topnieje, zamienia się w deszcz łez. Bogowie tego nie znają. Kim jesteś?	What a strange emotion. Who has made me feel it? My heart is melting, changing into a rain of tears. The gods do not know this feeling. Who are you?
DUMUZI	ana rēmim szakānam enszūtam u dullam lamid maqtam u bikītam lamid sihlam ana ramāni-szu leqe-am	Żeby współczuć trzeba być samemu słabym i znać cierpienie. Trzeba upaść, trzeba umieć płakać. Wziąć ból na siebie.	To empathise you have to be weak and know suffering. You have to fail, you have to know how to weep. To take pain on yourself.
ERESHKIGAL	ina īnā-ja sīkat lā taknītim puszusz nahlaptam apluhtam zumrī hulup-ma	Wetrzyj w me oczy proszek nieczułości, opancerz moje ciało.	Rub my eyes with the powder of indifference, armour-plate my body.
DUMUZI	umahhaš-ki mādisz umahhaš	Boli cię, bardzo cię boli...	It hurts, it hurts you very much...
ERESHKIGAL	sakāk uznī ana jāszim epusz mahiṣ libbi kila aj amruṣ lū iltum anāku	Ogłusz mnie, zatrzymaj łomot serca. Nie chcę cierpieć, jestem przecież boginią	Make me deaf, stop my heart from thumping. I refuse to suffer, for I am a goddess.
SĘDZIWIE / JUDGES	Mitzmacaz cocotzin yecnequiliztli, cocotzin yectlachializtli Ticmachiliz queme tipatlantica, titetlazohtla	Daje ci odrobinę iluzji, szczyptę złudzenia. Zdaje ci się, że lecisz, że kochasz,	It gives you a touch of illusion, a pinch of deception. It makes you think you're flying, you're loving,

	Timotemanilia, titlaelehuia Ticahxitia in tlen ticnequi Titlamachilia, titlacaqui, titlachia	że się poświęcasz, że pragniesz, że spełniasz marzenia, że czujesz, że słuchasz, że widzisz.	devoting yourself, desiring, fulfilling your dreams, You think you're feeling, hearing, seeing.
DUMUZI	zumram akâm ana jâszim idnîm ul teresz-szu	Oddaj mi to biedne ciało, nic ci po nim.	Give me that poor body, there's nothing left of it.
SĘDZIOWIE / JUDGES	Quen, quenami, quenamique...	Jak, w jaki sposób, w jakim sensie?	How, in what way, in what manner?
ERESHKIGAL	mītūtu lîszpū ana kâszim ammînim ammînim ana kâszim zumur ahatī mahşum	Milczeć, trupy! A tobie ono na co? Po ci martwe ciało mojej przegranej siostry?	Silence, corpses! What use is it to you? Why do you want the lifeless corpse of my defeated sister?
DUMUZI	szī lā ana mūtîm szī ana balātim	Ona nie jest do śmierci. Ona jest do życia.	She is not for death. She is for life.
SĘDZIOWIE / JUDGES	Amo, aquen, aquenman...	Nie, nie ma mowy, nigdy...	No, no way, never...
ERESHKIGAL	mītūtu lîszpū ahuz-szu isztu mahar īnā-ja lîhalliq matīma aj amur-szi	Milczeć, trupy! Weź je sobie. Niech zniknie mi z oczu. Nie chcę jej już więcej widzieć.	Silence, corpses! Take it. Let it be gone from my sight. I never want to see her again.
SĘDZIOWIE / JUDGES	¡Amo melahuac, amo melahuac! Nin ayic panoa nican In tlen yomomiquilih amo moyolitia ocepca In miqilizatitlan zan motilana cecan Ayic hualmocuēpa ¡Amo melahuac, amo melahuac! Nin quihtoznequi ticpatlazqueh in totlanahuatil. ¿Quenin tictlalizqueh ipan iamauh in miquiztli? Aquin ipan monequi huan aquin ipan oc cah? Zaniman ichichualihcihc moihyotiah,	Niebywale, niebywale! To się tu nigdy nie zdarza. Żeby umarłe mogło ożyć. Rzeka śmierci płynie tylko w jedną stronę. Nigdy nie zawraca. Niebywale, niebywale! To złamanie najsroźszego prawa. Jak to zapiszemy w rejestrach śmierci? Kto winien, a kto ma? Skąd nagle w płucach pojawiło się powietrze,	Outrageous, outrageous! This never happens here. The dead do not come back to life. The river of death flows in one direction only. It never turns about. Outrageous, outrageous! This is a breach of the strictest law. How shall we record this in the register of deaths? Who's in credit, who's in debt? Whence has the air suddenly appeared in her

	¿Canic huitz? In iyolo pehua nehnemi, hualmocuepa inemiliz ¿Canic huitz? ¿canin oyiya?	skąd pierwsze uderzenie serca, skąd przyszło do niej to życie? Skąd? Gdzie było do tej pory?	lungs, when the first beat of her heart, whence has life come back to her? Whence? Where has it been until now?
ERESHKIGAL	mītūtu līszpū	Milczeć, trupy!	Silence, corpses!
SĘDZIOWIE / JUDGES	¿Nin amo huelitiz! Axan nochtin quinequizqueh moyolitizqueh Nochtin quihtozqueh ¿huan nehhuatl tlica amo nonemac? Nin amo cualli tequitl Tozohuatzintli amo yectlayecanaz ompa mictlan Quinixpantiz in cualantli huan miquetzitzin tlanenequiliztli Queman yocmo quipachihuíz in mahmatoquiliztli huan in elehuilpaquiliztli ¿Nin amo huelitiz!	To być nie może! Każdy teraz będzie chciał zmartwychwstać, każdy powie: a dlaczego nie ja? To niesprawiedliwe. Nie utrzyma nasza pani porządku w podziemiach. Będzie miała strajki i społeczne rozruchy martwych. Na ile starczą jej masaże, drobne rozkosze. To być nie może!	This cannot be! Everyone will want to rise from the dead now, each one will say, and why not me? This is unjust. Our mistress will not maintain order in the underworld. She will have strikes and social unrest among the dead. That will be the price she pays for massages, petty luxuries. This cannot be!
ERESHKIGAL	maši baṭil ṣubat-kī arām kāta ana pūhim errisz ana hiṣpati-sza u lā īde-sza tappal uṣammar-ka	Stop. Zatrzymaj się. Podoba mi się twoja suknia... Ciebie chcę w zamian. Ty zapłacisz za jej bezczelność i głupotę. Ciebie chcę.	Stop. Do not move. I live your dress... I want you in exchange. You shall pay for her insolence and stupidity. I want you.

AKT III | ACT III

VII. POWRÓT INANNY | INANNA'S RETURN

NINSHUBUR	<p>How much is needed to recompense the death of a god? Mountains of shoes? Spectacles assembled in heaps? Tons of wedding rings? Gravestones arranged in the form of a road around the earth? How much of this light and dark material is needed, how much? How much is needed to rescue a god from dying? How much life? How much pain? How many beings, how many? Is it a hundred, or a thousand? Six million? Does a single one even count? The iron gate opens and darkness demands its rights. It will have its plunder.</p>	<p><i>Ile trzeba, żeby odkupić śmierć boga? Góry butów? Okulary usypane w hałdy? Tony małżeńskich obrączek? Kamienie nagrobne ułożone w trakt wokół Ziemi? Ile trzeba materii tej jasnej i ciemnej, ile? Ilu trzeba ludzi, by wybawić boga od śmierci? Ile życia? Ile bólu? Ile istnień, jak wielu? Stu, tysiąca? Sześciu milionów? Czy pojedyncze w ogóle się liczy? Żelazna brama otwiera się i mrok dopomina się swoich praw. Będzie plądrować.</i></p>	
DEMONY/ DEMONS	<p>In hueyi altepetl Toaxca In caltitzin In tomincalmeh In temachtilcalmeh</p>	<p><i>Miasto ... Jest nasze. Domy, banki, szkoły.</i></p>	<p><i>The city ... Is ours. The houses the banks the schools.</i></p>
NINSHUBUR	<p>Welcome back, Inanna. Welcome back...</p>	<p><i>Witaj z powrotem, Inanno. Witaj...</i></p>	
INANNA	<p>Ninshubur, my dearest! Tell me how long the mourning for me lasted. Did they scatter ashes on our gardens? Tell me how much my fathers despaired, how all the theatres and cinemas were closed, how all the music was hushed.</p>	<p><i>Ninshubur, najdroższa! Powiedz, jak długo trwała po mnie żaloba. Czy sypali popiół na nasze ogrody? Opowiedz, jak rozpaczali ojcowie, jak zamknięto wszystkie teatry i kina, jak ściszone muzykę.</i></p>	
NINSHUBUR	<p>Inanna, there's going to be a banquet</p>	<p><i>Inanno, ma być festyn</i></p>	

	in the city, everyone is busy. They're out enjoying the gardens, they're making dinner. They don't understand the dramas of the gods. For them the heavens are the lining of a tent, and hell is a hole in the ground.	<i>w mieście, wszyscy są zajęci. Cieszą się z ogrodów, szykują kolację. Nie rozumieją boskich dramatów. Niebo to dla nich poszycie namiotu, piekło – to dziura w ziemi.</i>	
DEMONS/ DEMONY	Nin amo ce mihtotiliztli, nin ce hueyi cualantli In yectlanahuatil oquicotonqueh In yecnemiliztli oquitepahzoltihqueh Intla huelitizqueh quinactizqueh in miqiztli, in tlanahuatil yocmo tequitiz	<i>To nie jest karnawał. To jest wojna. Reguły zostały złamane. Porządek zburzony. Jeżeli śmierć można odwrócić, nie działa już prawo.</i>	<i>This is not a carnival. This is war. The rules have been broken. The order has been disturbed. If death can be reversed, the law no longer works.</i>
INANNA	So? What are you saying?	<i>A więc? Co chcesz powiedzieć?</i>	
NINSHUBUR	I am saying that no one took notice, Inanna. No one perceived the change, No one knew you had died. Nothing stopped, nothing slowed. No fuses blew, no milk went sour.	<i>Chcę powiedzieć, że nikt nie zauważył, Inanno. Nikt nie spostrzegł zmiany, nie wiedział, że umarłaś. Nic się nie zatrzymało, nie zwolniło. Nie wysiadły korki, nie zwarzyło się mleko.</i>	
INANNA	Nothing and no one. No one saw, no one heard, No one felt it. No one noticed No one lamented...	<i>Nic i nikt. Nikt nie widział, nikt nie słyszał, Nikt nie czuł. Nie zauważył. Nie lamentował...</i>	
NINSHUBUR	No, no one. No one was sorry.	<i>Nie. Nikt nie żałował.</i>	
DEMONY/ DEMONS	Ihcon tictzinquetzazqueh in tlalticpac In tehuan in aquihqueh tichantih mictlan, amo tichocazqueh Amo techixpatzacuaz in choquilizehecatl, nion in atl tlen quiteca in temictic tepoztli Tocamachuan oquiqueh in atl tlen yahui catlan Atitlan Tonacayo amo quimachilia in tecocoliztli	<i>Postawimy świat na głowie. My, podziemni, nie lejemy łez. Nie osłepi nas gaz łzawiący, ani woda z armatek. Nasze gardła piły wodę z podziemnych rzek, nasze ciała są nieczule na ból.</i>	<i>We are turning the world on its head. We, people of the underworld, do not weep tears. Tear gas does not blind us, nor do water cannon. Our throats have drunk water from underworld rivers, our bodies are insensitive to pain.</i>

SIOSTRA BOGÓW | SISTER OF GODS | ahat-ilī

INANNA	And he, my Dumuzi, Lord of the Gardens, did he tear his robes? Did he scatter his head with ashes? Did he cry his eyes out?	<i>A on, mój Dumuzi, Pan Ogrodów, czy rwał szaty? Czy głowę posypał popiołem? Czy oczy wyplakiwał?</i>	
NINSHUBUR	Dumuzi... went after you.	<i>Dumuzi... poszedł za tobą.</i>	
INANNA	No!	<i>Nie!</i>	
NINSHUBUR	He had to...	<i>Musiał...</i>	
INANNA	No!	<i>Nie!</i>	
NINSHUBUR	He was sent. He stayed there in your place, Inanna.	<i>Został wysłany. Został tam za ciebie, Inanno.</i>	
INANNA	No, no!	<i>Nie, nie!</i>	
NINSHUBUR	And I am to blame...	<i>To moja wina...</i>	
INANNA	No!	<i>Nie!</i>	
DEMONY/ DEMONS	In hueyi altepetl Toaxca In caltitzin huan in tlapechmeh tlen yahueh tlapacalmeh In tomincalmeh yoquintepahzoltihqueh In temachtilcalmeh canin in piltontzitzin momachtia in yectlahtolli Nehhuatl, no, nech... Noaxca, nech, nehhuatl	<i>Miasto... Jest nasze. Domy i windy, banki czynne do ostatniej kropli krwi, szkoły, gdzie dzieci uczą się najprostszej gramatyki: Ja, mnie, mną, u mnie... Mnie, moje, u mnie, ja!</i>	<i>The city... Is ours. The houses and the lifts, the banks open to the last drop of blood, the schools, where children learn the simplest rules of grammar: I, me, by me, with me... Mine, for me, of me, I!</i>

	kīma mutim libba-ki ana harrāni sza alakta-sza lā tajārat tarradī-szu zumur-szu kīma kam'atim ina eṭūtim inammir idnīm, idnī-szszu	<i>Zatopisz go w pleksi, jak innych swoich mężów. Będzie świecił swoim ciałem w ciemnościach jak grzyb. Oddaj, oddaj.</i>	<i>You'll plunge him into plexiglass, like your other owlsh husbands. His body will shine in the darkness like a mushroom. Give him back.</i>
ERESHKIGAL	šāltam u gimillam dumqam tabaszszu ahhūtam u libbī gummurāti kišram nasziāti ṭuppam u santakkam meszrû-ki rabâ u anāku-ma szû ēdum sza eleqqu-ki	<i>...masz kłótnie, po których następuje zgoda, masz przyjaźń i oddanie, masz przywiązanie, masz papier i litery. Wielkie jest twoje bogactwo. A ja? On jest tym jedynym, co moge ci zabrać!</i>	<i>...you have quarrels after which comes harmony, you have friendship and devotion, you have affection, you have paper and letters. Great are your riches. But I? He is the one and only thing that I can take away from you!</i>
INANNA	maršūt-ki lā ubbal anāku ina szassūr ummim kiszszatam nizūz adi szāri-ma adi dār kiszszat-ki temen naphar iszarūtīm attī kiszszatī enszum u hašbum ana lā dāriātīm szikarum u karānum emšisz iwû ṭuppum iheppi-ma santakkum ipaszszit mimma ušuras-su ul inaṭṭal	<i>Nie ja jestem winna twojemu smutkowi. Podzieliłyśmy świat jeszcze w łonie matki. Twój świat jest wszędzie i zawsze, jesteś podstawą wszelkiego porządku. Mój jest ulotny i kruchy, nie potrwa długo. Piwo i wino skwaśnieją, papier zetleje, a litery wyblakną. Nic nie zachowa swojego kształtu.</i>	<i>I am not to blame for your sorrow. We shared out the world when still in our mother's womb. Your world is everywhere and always, you are the basis for all order. My world is fleeting and fragile, it does not last long. Beer and wine go sour, paper decays, and letters fade. Nothing keeps its shape.</i>
NINSHUBUR	Stop! Let him go now, take me instead, let him return to his gardens.	<i>Stop! Wypuść go. Weź mnie za niego. Niech wraca do swoich ogrodów.</i>	
INANNA	Ninshubur, my sweetheart...	<i>Ninshubur, moje serce...</i>	
NINSHUBUR	Take me. I shall love you just as I love Inanna, I shall plait your hair, I shall smear your skin with oils and paint your fingernails with black varnish. I shall cradle you.	<i>Weź mnie. Będę cię kochać tak, jak Kocham Inannę, będę splatać twoje włosy, będę cię smarować olejkami i malować twoje paznokcie czarnym lakierem, Będę cię tulić.</i>	
INANNA	No, don't, Ninshubur!	<i>Nie, nie rób tego, Ninshubur!</i>	

NINSHUBUR

Take me into your realm instead of him.
O great Lady of Sympathy.
I shall go in his place.
For we are in need of living gods,
not dead ones.
Even if they sow chaos.

*Weź mnie do siebie za niego.
O wielka Pani Współczucia.
Pójdę za niego.
Bo potrzebni nam są żywi bogowie,
nie martwi.
Nawet jeśli sieją chaos.*

INANNA

No!

Nie!

ERESHKIGAL

Yes, I shall take you.
Instead of him.
Let him return.
That life of yours is overrated...
empty calories, sham and pretence...
Come and plait my hair.

*Tak, wezmę cię.
Zamiast niego.
Niech wraca.
Cale to wasze życie jest przereklamowane,
puste kalorie, blichtr i udawanie...
Chodź zapleść mi warkocze.*

NINSHUBUR

The innocent, who feel themselves to blame.
The victims, who feel
they must compensate the culprits.
The losers who are punished.
Such is the order of things.

*Niewinni, którzy poczuwają się do winy.
Ofiary, które poczuwają się
do zadośćuczynienia sprawcom.
Przeegrani, którzy zostają ukarani.
Taki jest porządek rzeczy.*

Look at me.
Look, and listen,
I am a person.

*Patrzcie na mnie.
Patrzcie i słuchajcie,
jestem osobą.*

IX. EPILOG / EPILOGUE

KAPŁAN/ PRIEST	<p>And so it can happen, and so it is the truth! Look, and listen! Who would have thought it? Who would have guessed? To go there and to come back, to die and then be alive again... Unheard of! Unexpected! Unprecedented...</p> <p>Infinity is equal to zero. We'll have to calculate, count everything over again...</p> <p>But now, let's celebrate!</p>	<p><i>A więc to możliwe, a więc to prawda! Patrzcie i słuchajcie! Kto by pomyślał? Któż by zgadł? Pójść tam i wrócić, umrzeć i być znowu żywym... Niesłychane! Niespodziewane! Niebywale...</i></p> <p><i>Nieskończoność równa się zero. Trzeba przekalkulować, policzyć wszystko na nowo...</i></p> <p><i>Ale teraz – świętujmy!</i></p>
LUDZIE/ PEOPLE	<p>So I see you, Inanna, growing from iron, from steel and from stony deserts, a great and joyful maiden with naked breasts, an olive-skinned mother, a laughing sister, and a wise daughter, a wife who's proud of the power of her hips.</p> <p>A little girl in a rose-pink room, an ageing woman who feeds the homeless cats. I have seen your rage, and the violence I have seen you singing, and weeping, and shout and whisper, and thunder.</p> <p>I have seen you seeking and finding, creating and destroying.</p> <p>Your houses of bones in northern forests. Your ovens for bread and your wells, your lonely footprints on desert sands. Your mountain summits,</p>	<p><i>Tak cię widzę, Inanno, rosnącą z żelaza, ze stali, z kamiennych pustyń, wielką radosną pannę o nagich piersiach, smagłoskórą matkę, roześmianą siostrę, i mądrą córkę, żonę dumną z mocy swych bioder.</i></p> <p><i>I małą dziewczynkę w różowym pokoju, i starą kobietę, która karmi stada kotów. Widziałam twój gniew, twoją gwałtowność. Widziałam, jak śpiewasz, jak płaczesz, jak krzyczysz i szepczesz, widziałam, jak burzysz. Widziałam, jak szukasz i odnajdujesz, jak tworzysz i niszczysz.</i></p> <p><i>Twoje domy z kości w lasach północy. Twoje piece chlebowe i studnie, twoje samotne ślady na piaskach pustyni. Twoje szczyty gór,</i></p>

your valleys, your rivers and streams.

Your houses of mud and your brooms.
Your cloaks, crowns and headscarves.
Your belly dance, your naked breasts,
and your blood.

Your dark face with a scar
across your cheek.
Your letters, your words,
and your sentences,

Your music and your sounds.

twoje doliny, twoje strumienie i rzeki.

*Twoje domy lepianki i miotły.
Burki, korony i chusty.
Twój taniec brzucha, odkryte piersi
i twoją krew.*

*Twoją ciemną twarz z blizną
przez środek policzka.
Twoje litery, słowa
i twoje zdania,*

Twoje nuty i dźwięki.